

Nieuwsbrief

Participatie

voor mensen met een beperking

Jaargang 2 | nummer 6 | 29 juni 2010

In dit nummer

Domenica Ghidei, CGB:
“We hebben iedereen nodig”

Laatste ontwikkelingen
VN-gehandicaptenverdrag

Europees nieuws

Wetsvoorstel
mensenrechteninstituut

Politiek en participatie

De verkiezingen zijn achter de rug, de formatie is in volle gang. De ratificatie van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap en de uitbreiding van de Wgbh/cz staan ondertussen niet stil. Wat zullen de plannen van een nieuw kabinet zijn? Verkiezingsprogramma's lichten een tipje van de sluier op.

Doorzoek de verkiezingsprogramma's op 'gelijke behandeling', 'handicap' en 'chronisch zieken' en je krijgt een indruk waar een partij voor staat. Opvallend is dat zowel D66, GroenLinks als ChristenUnie uitbreiding van artikel 1 van de Grondwet in hun programma hebben staan. Alle drie de partijen willen expliciet maken dat discriminatie vanwege een handicap niet is toegestaan.

VN-verdrag

De ratificatie van het VN-verdrag inzake rechten van personen met een handicap komt in vier verkiezingsprogramma's voor. PvdA, SP en ChristenUnie dringen aan op 'zo spoedig mogelijk ratificeren'. CDA verbindt er een datum aan: uiterlijk in 2011.

Wgbh/cz

D66 staat voor openbaar vervoer toegankelijk voor iedereen, net als SP, GroenLinks en PvdA. SP voegt hier toegankelijkheid van de openbare ruimte en gebouwen én overheidswebsites aan toe. CDA wil vanuit inclusief beleid het bouwbesluit aanpassen. PvdA en CDA vinden beide dat de Wgbh/cz spoedig uitgebreid moet worden met goederen en >>

diensten. ChristenUnie vat het onder één noemer samen: de Wgbh/cz moet op alle levensdomeinen worden toegepast.

Volwaardig

Grootste partij VVD noemt geen expliciete maatregelen, maar streeft wel een maatschappij na waarin iedereen op een volwaardige manier deelneemt. De partij stimuleert mensen zoveel mogelijk de regie over hun eigen leven te nemen en spreekt ze aan op wat ze kunnen, niet op wat ze niet meer kunnen. Winnaar PVV stelt dat ouderen, chronisch zieken en gehandicapten in zorginstellingen minder rechten hebben dan gevangenen en wil daar iets aan doen. Ook pleit PVV voor opheffing van de Commissie Gelijke Behandeling. Als enige noemt GroenLinks het toekomstige College voor Mensenrechten en Gelijke Behandeling. Ze spreekt de hoop uit op een onafhankelijk en goed toegerust instituut, dat de naleving van zowel de burgerlijke als de sociaal-economische mensenrechten in Nederland bevordert.

Dit overzicht is niet uitputtend. Partijen onderscheiden zich bijvoorbeeld ook door hun ideeën over zorg voor chronisch zieken en gehandicapten en toegang tot de arbeidsmarkt. Kijk en vergelijk daarom ook zelf.

Op www.parlement.com vindt u alle verkiezingsprogramma's bij elkaar.

De vijf politieke wensen van de CG-Raad

In Nederland leven ruim twee miljoen mensen met een chronische ziekte of handicap. Veel van hen zijn maatschappelijk en economisch minder actief dan zij willen en kunnen. Zij staan langs de kant omdat de samenleving onvoldoende rekening met hen houdt. Dat is economisch gezien niet slim. De CG-Raad stelde vijf politieke wensen op die de participatie en zelfredzaamheid van burgers met een beperking vergroten.

- 1 Geef iedereen gelijke rechten én plichten.** Hoe? Ratificeer zo snel mogelijk het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap en stel de Wgbh/cz volledig in werking.
- 2 Creëer betere kansen op werk.** Hoe? Stel de verhoging van de arbeidsparticipatie van mensen met een beperking expliciet vast als kabinetsdoel. En laat landelijke en gemeentelijke overheden een voorbeeldfunctie vervullen.
- 3 Realiseer zo snel mogelijk integrale indicatiestelling.** Hoe? Maak van integrale indicatiestelling een kabinetsdoel en verbeter de samenhang en afstemming tussen de verschillende regelingen.
- 4 Wees zuinig op het goede in de zorg.** Hoe? Houd de benodigde zorg en voorzieningen toegankelijk en betaalbaar. Stimuleer de ontwikkeling van zorgstandaarden waarbij sprake is van cliëntenparticipatie. En versterk de derdepartijrol van patiënten- en gehandicaptenorganisaties.
- 5 Maak de samenleving toegankelijk.** Hoe? Maak het openbaar vervoer en de websites van gemeenten en rijksoverheid voor iedereen toegankelijk, verscherp de eisen voor de toegankelijkheid van openbare ruimte en (openbare) gebouwen.

Kijk voor een volledige beschrijving van de politieke wensen én oplossingen van de CG-Raad op www.cgraad.nl

“Mensen weten vaak niet dat ze drempels opwerpen”

Domenica Ghidei (Eritrea 1962) studeerde Nederlands Recht in Amsterdam. Ze was rechter-plaatsvervanger bij de Arrondissementsrechtbank en medewerker juridische kwaliteitszorg. Sinds april 2005 is ze lid van de Commissie Gelijke Behandeling (CGB). Daar behandelt ze vooral zaken op grond van handicap en chronische ziekte. “De Wgbh/cz is een boom waaraan telkens nieuwe vruchten groeien.”

“Een beperking wordt zichtbaar in wisselwerking met de samenleving. Want de samenleving is zo geconstrueerd dat het effect is dat er voor sommige mensen drempels zijn. Die mensen kunnen dan niet goed meedoen. Het is dus belangrijk om de drempels weg te halen. Dat is een andere manier van kijken. Een manier die rekening houdt met menselijke waardigheid.”

Goederen en diensten

“De Wgbh/cz legt de verantwoordelijkheid bij de persoon zelf. Mensen moeten zelf om een aanpassing vragen. Het is een aanbouwwet, met steeds nieuwe vruchten aan de boom. Bij start gold de Wgbh/cz voor arbeid en beroepsopleiding. Daar

zijn wonen en primair en voortgezet onderwijs bij gekomen. Openbaar vervoer volgt binnenkort. Als straks het VN-gehandicaptenverdrag in werking treedt en is verwerkt in de Wgbh/cz, kan de CGB ook zaken behandelen die vallen onder goederen en diensten. Laatst kregen we een klacht over een huisarts. Hij wilde de gehandicapte dochter uit een gezin niet als patiënt aannemen, vanwege haar functiebeperking. Nu moeten we nog zeggen ‘helaas, we kunnen niets voor u doen’. Het VN-gehandicaptenverdrag maakt beoordeling straks wel mogelijk. Dan krijgt de CGB ook zaken over levensverzekeringen of arbeidsongeschiktheidspolissen. Of over toegankelijkheid van theaters. Alles wat onder het brede aanbod van goederen en diensten valt.”

Wonen

“Dit jaar oordeelde de CGB voor het eerst over een klacht over wonen. Een bewoner kreeg geen toestemming om haar scootmobiel in de gemeenschappelijke ruimte te parkeren. De oordelen van de CGB zijn altijd afgestemd op de specifieke klacht. Daarom hoeft er geen precedentwerking vanuit te gaan. Iedere situatie wordt op haar eigen merites beoordeeld. In dit geval keken we bijvoorbeeld naar de veiligheid: blokkeert de scootmobiel de vluchtroute? En vroegen we ons af of de aanpassingen onevenredig zwaar waren voor de Vereniging van Eigenaren. Dat was niet zo. De bewoner kreeg dus gelijk.”

Openbaar vervoer

“Bij openbaar vervoer heeft de wetgever gekozen voor anticiperen. Goed leesbare borden en goed toegankelijke haltes zijn dus niet afhankelijk van de vraag van een reiziger. Er is soms best wat te zeggen voor anticiperende voorzieningen. Het maakt de samenleving toegankelijker. Ook bewustwording is belangrijk. Mensen staan er vaak niet bij stil dat ze drempels opwerpen. Misschien is hier een mooie rol voor de Kamer van Koophandel weggelegd: ‘begin je een eigen bedrijf, denk dan aan toegankelijkheid’. Laten we een ommezwaai maken van denken in remedies naar het van tevoren zoeken van oplossingen. Denk niet ‘wat kost het de samenleving’, maar ‘wat verliest de samenleving als mensen aan de kant blijven staan’. Want we hebben iedereen nodig.”

Domenica Ghidei
(foto: XvO Photography Xander van Ommen)

Eerste oordeel CGB over wonen op grond van handicap of chronische ziekte:

Vereniging van Eigenaren maakt verboden onderscheid door parkeerverbod scootmobiel in gemeenschappelijke ruimte

Een Vereniging van Eigenaren wijst het verzoek van een bewoner om haar scootmobiel in de gemeenschappelijke ruimte te mogen parkeren af. De Vereniging vindt dat de vrouw zelf voldoende parkeermogelijkheden heeft binnen haar eigen woonruimte, waaronder begrepen haar (auto) parkeerplaats en berging. De Commissie oordeelt dat het woongenot van de vrouw wordt aangetast in vergelijking met haar

niet-gehandicapte medebewoners, wanneer zij binnen haar eigen ruimte een oplossing moet zoeken. De bedoeling van de wet is juist om gehandicapten zoveel mogelijk op voet van gelijkheid te brengen met anderen, ook ten aanzien van huisvesting. Alternatieven in de eigen sfeer worden pas relevant bij de weging van de betrokken belangen en kunnen niet al bij voorbaat redenen zijn om een verzoek tot aanpassing af te

wijzen. In dit geval kan niet worden gezegd dat het verzoek een onevenredig zware belasting vormt voor de Vereniging. Met betrekking tot de vrees van de Vereniging voor precedentwerking, wijst de Commissie erop dat ieder verzoek moet worden beoordeeld in het licht van de dan geldende omstandigheden. Verboden onderscheid.
*Meer oordelen lezen?
Kijk op www.cgb.nl/oordelen.*

Rechten van personen met een handicap

Nederland werkt aan de wetsvoorstellen voor de goedkeuring van het VN-verdrag inzake rechten van personen met een handicap, kortweg VN-gehandicaptenverdrag. Het Nederlandse rechtssysteem verplicht tot een toets van bestaande wetgeving en beleidsregels aan de verplichtingen van het verdrag. Pas dan kan het wetsvoorstel tot ratificatie aan het parlement worden voorgelegd. Ook in Europees verband draagt Nederland actief bij aan besluitvorming over ratificatie door de Europese Unie. Lees hier de laatste ontwikkelingen in binnen- en buitenland.

Nederlandse Antillen en Aruba

Bij de wetsvoorstellen voor de goedkeuring van het VN-gehandicaptenverdrag worden ook de Nederlandse Antillen en Aruba betrokken. De voorstellen moeten namelijk goed rekening houden met de positie van deze landsdelen. Ze hebben immers ingestemd met ondertekening. Bovendien gaat, zoals bekend, de structuur veranderen. Definitieve besluiten zijn natuurlijk de verantwoordelijkheid van een nieuw kabinet.

Informele Raad in Zaragoza

Op 19 mei kwam de derde informele Raad van Ministers voor het gehandicaptenbeleid bijeen. Het thema was de ratificatie en implementatie van het VN-gehandicaptenverdrag.

De delegaties vertelden over de stand van de ratificatie van het VN-verdrag en het facultatief protocol in hun land. Ze wezen op het belang van aandacht voor mensen met een handicap, juist in deze tijden van economische malaise. Ook onderstreepten ze het belang van samenwerking tussen EU en gehandicaptenorganisaties. Veel landen werken actief aan (verdere) implementatie van het VN-verdrag.

EU-Commissaris Reding en de Belgische staatssecretaris Delizée gaven beiden aan dat het niet uitmaakt of je eerst ratificeert en dan implementeert of dat je die momenten samenbrengt. Daarmee doelden ze op de Nederlandse en de Finse situatie. De EU-Commissaris meldde ook dat zij met voorstellen komt voor een gezamenlijke aanpak van de implementatie, nu de EU besloten heeft het VN-verdrag te ratificeren.

Helaas was er te weinig tijd om dieper op implementatievragen in te gaan. Toch is het belangrijk om op politiek niveau te bevestigen dat met en door het VN-verdrag landen verder werken aan de rechtspositie van mensen met een handicap of chronische ziekte. In dat licht was vooral van belang de mededeling van EU-Commissaris Reding dat de Europese Commissie met voorstellen komt: de EU is en blijft een motor!

Derde rapport Disability High Level Group

De Disability High Level Group helpt de Europese Commissie beleid en regelgeving voor mensen met een handicap of chronische ziekte te ontwikkelen. Onlangs bood de Disability High Level Group zijn derde rapport aan de Raad van Ministers aan. Het rapport gaat in op de implementatie van het VN-gehandicaptenverdrag, met dit keer de focus op de monitoring van de implementatie. Voor Nederland kon worden opgemerkt dat het kabinet heeft ingestemd met het wetsvoorstel tot oprichting van een mensenrechteninstituut dat het VN-verdrag zal monitoren (zie ook verder in deze nieuwsbrief).

September VN-conferentie in New York

Op 1, 2 en 3 september 2010 komen de verdragspartijen bij het VN-gehandicaptenverdrag voor de derde keer in New York bijeen. Het doel: praten over de implementatie van het verdrag.

Het programma bevat ongetwijfeld weer veel 'side events', waarin landen en organisaties aspecten van het VN-verdrag presenteren. Nederland is zeker weer present. Informatie komt beschikbaar op www.un.org/disabilities.

Voortgang richtlijn gelijke behandeling buiten arbeid

Op 7 juni vond de Sociale Raad van Ministers van de EU plaats in Luxemburg. Op de agenda stond het voortgangsverslag van de richtlijn gelijke behandeling buiten de arbeid.

De voorzitter gaf een korte toelichting op de onderhandelingen onder het Spaanse voorzitterschap. EU-Commissaris Reding herbevestigde het commitment van de Europese Commissie aan de richtlijn.

Verder wil de commissie het onderhandelingsproces de tijd geven om tot een evenwichtig eindresultaat te komen. Voor de discriminatiegrond handicap wees EU-Commissaris Reding op de link tussen de richtlijn en het belang om het VN-gehandicaptenverdrag te implementeren. Het is nu aan het Belgische voorzitterschap om verder te gaan!

Wetsvoorstel mensenrechteninstituut

Een onafhankelijk mensenrechteninstituut beschermt de rechten van de mens in Nederland en bevordert de naleving. In het bijzonder het recht op gelijke behandeling. De ministerraad stemde in met het wetsvoorstel.

Op 1 april 2010 stemde de ministerraad in met een wetsvoorstel van minister Hirsch Ballin van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Justitie om een mensenrechteninstituut op te richten. Het mensenrechteninstituut wordt gecombineerd met de al bestaande Commissie Gelijke Behandeling, waardoor een nieuwe organisatie ontstaat: het College voor Mensenrechten en Gelijke Behandeling. De huidige taken van de Commissie Gelijke Behandeling gaan ongewijzigd over naar het nieuwe instituut. De nieuwe organisatie gaat van start bij inwerkingtreding van de wet.

Al op 9 september 2005 pleitte een samenwerkingsverband van de Commissie Gelijke Behandeling (CGB), het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP), de Nationale ombudsman (No) en het Studie- en Informatiecentrum Mensenrechten van de Universiteit Utrecht (SIM) voor de oprichting van een Nationaal Instituut voor de Rechten van de Mens. In juli 2008 besloot het kabinet dat er een dergelijk instituut moest komen.

Met de oprichting van een mensenrechteninstituut komt Nederland een toezegging aan de Verenigde Naties en de Raad van Europa na. De taken, bevoegdheden en samenstelling van het instituut voldoen aan de door de VN gestelde eisen (Paris Principles). Daarmee komt Nederland in aanmerking voor de A-status voor ons mensenrechteninstituut.

Colofon

Uitgave

Dit is een uitgave van de Directie Maatschappelijke Ondersteuning van het Ministerie van VWS. De Nieuwsbrief Participatie verschijnt vier keer per jaar. De informatie is gericht op professionals en geïnteresseerde burgers.

Abonnementen

Abonneren op de Nieuwsbrief Participatie kan via abonneren.rijksoverheid.nl.

Hier kunt u ook wijzigingen doorvoeren in uw persoonlijke gegevens of abonnement.

Internetdossier

www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/gehandicapten/gelijke-behandeling-gehandicapten

Kopij nodig?

Alle teksten in de Nieuwsbrief Participatie mogen zonder voorafgaande toestemming worden overgenomen.

Dit geldt niet voor afbeeldingen.

Nota bene

Voor de leesbaarheid wordt in de Nieuwsbrief Participatie de afkorting Wgbh/cz gebruikt. Telkens wordt bedoeld de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte.

Hoofdredactie

Léon Poffé,
lr.poffe@minvws.nl

Coördinatie

Ingrid Brons,
i.brons@minvws.nl

Nu doen: abonneren!

Leest u de Nieuwsbrief Participatie mee met een collega? U kunt hem voortaan ook direct ontvangen. Ga naar abonneren.rijksoverheid.nl, kies voor Nieuwsbrief Participatie en vul uw e-mailadres in. Eind september ontvangt u dan nummer 7 in uw eigen mailbox.